

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Viery Pepelovej, v právnej veci žalobcu **I.**, zastúpeného JUDr. T., proti žalovanému **A.**, zastúpenému JUDr. Š., **o zaplatenie 200 000,-- Sk s príslušenstvom**, na odvolanie žalobcu aj žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. októbra 2006 č. k. 10Cb/528/2000-166, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania 16 743,-- Sk na účet právneho zástupcu.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania 12 710,-- Sk na účet právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 100 000,-- Sk odo dňa právoplatnosti rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol. Žiadnemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhom na začatie konania sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 200 000,-- Sk titulom zadosťučinenia z dôvodu nekalosút'ážného konania, ktorého sa dopustil žalovaný tým, že zorganizoval podujatie 3. Košická módna show a 4. Košická módna show bez účasti žalobcu.

Podujatie 1. Košická módna show a 2. Košická módna show zorganizoval žalobca v spolupráci so žalovaným.

Ustanovenie § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka obsahuje generálnu klauzulu všeobecne vymedzujúcu konanie nekalej súťaže, na ktorú v odseku 2 nadväzuje demonštratívny výpočet niektorých typických podstát konania nekalej súťaže. Prvým pojmovým znakom nekalej súťaže je, že musí ísť o konanie súťažiteľov v hospodárskej súťaži a druhým, že musí ísť o konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi a môže privodiť ujmu inému súťažiteľovi.

V danom prípade medzi žalobcom a žalovaným existuje vzťah medzi súťažiteľmi, ktorú skutočnosť konštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom zrušujúcom rozhodnutí.

Súd prvého stupňa konštatoval, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalovaná zorganizovala podujatia totožného charakteru, aké predtým organizoval žalobca, práve s využitím informácií, získaných od žalobcu.

Podľa § 48 Obchodného zákonníka parazitovaním je využívanie povesti podniku, výrobkov alebo služieb iného súťažiteľa s cieľom získať pre výsledky vlastného alebo cudzieho podnikania prospech, ktorý by súťažiteľ nedosiahol.

Typickým príkladom parazity súťaže je propaganda súťažiteľa, že jeho služby zorganizovania hore uvedených podujatí sa kvalitou vyrovnajú už osvedčeným a spotrebiteľskej verejnosti známym označením služieb iného podnikateľa, v danom prípade žalobcu. Parazitovanie na povesti podľa § 48 Obchodného zákonníka, viaže zákon na podmienku, aby išlo o konanie, ktorého cieľom je získať týmto konaním pre výsledky vlastného alebo cudzieho podnikania prospech, ktorý by súťažiteľ inak nedosiahol. Pokiaľ táto podmienka nebola splnená, nemožno konanie postihovať podľa § 48 Obchodného zákonníka.

Súd prvého stupňa v konaní skúmal, či bola naplnená skutková podstata § 48 Obchodného zákonníka a dospel k záveru, že konanie žalovanej smerovalo k tomu, aby konaním, a to konkrétne zorganizovaním uvedených podujatí získala prospech, ktorý by inak

nedosiahla, ak by neorganizovala podujatia pod názvom 3. Košická módna show a 4. Košická módna show.

Podľa § 53 Obchodného zákonníka osoby, ktorých práva boli nekalou súťažou porušené alebo ohrozené, môžu sa proti rušiteľovi domáhať, aby sa tohto konania zdržal a odstránil závadný stav. Ďalej môžu požadovať primerané zadosťučinenie, ktoré sa môže poskytnúť aj v peniazoch, náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia.

Žalobca si v súlade s ustanovením § 53 Obchodného zákonníka uplatnil nárok na primerané zadosťučinenie vo výške 200 000,-- Sk. Podľa § 53 Obchodného zákonníka jedná sa o nárok, ktorý možno uplatniť aj v peniazoch, pričom ide o objektívny nárok, ktorý sa neviaže na splnenie akýchkoľvek subjektívnych podmienok. Primerané zadosťučinenie je právnym prostriedkom ochrany proti nekalej súťaži a má slúžiť k náprave majetkových újm, ideálnych nehmotných, ku ktorým by nedošlo, ak by nebolo nekalosúťažného konania. To platí aj pre niektoré formy parazitného jednanja, ktoré je možné posúdiť podľa generálnej klauzuly, uvedenej v § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka.

Primerané zadosťučinenie v peňažnej forme, ktorého sa žalobca domáhal, pomáha uplatniť zásadu procesnej ekonómie a tiež prekonať dôkaznú núdzu, v ktorej sa ľahko ocitne žalobca, domáhajúci sa náhrady škody, spôsobnej nekalou súťažou. Z uvedených hľadísk bolo preto potrebné zvážiť výšku primeraného zadosťučinenia, uplatneného žalobcom. Súd po dôkladnom vyhodnotení konania žalovaného, berúc v úvahu uvedené hľadiská, dospel k záveru, že v danom prípade výška primeraného zadosťučinenia zodpovedá sume 100 000,-- Sk, čo predstavuje 50% z uplatnenej sumy. Z uvedených dôvodov súd návrhu vo výške 100 000,-- Sk vyhovel. V prevyšujúcej časti návrh ako neopodstatnený zamietol.

Vzhľadom na výsledok v spore súd náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca. V odôvodnení odvolania vyslovil domnienku, že rozhodnutie je v časti primeraného zadosťučinenia nepreskúmateľné a že súd prvého stupňa mal vec posúdiť podľa § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka. Uviedol, že žalovaná sa preukázateľne dopustila nekalosúťažného konania, a ak sa podnikateľský subjekt dopustí konania, ktoré nepožíva zákonnú ochranu, ten, proti komu takéto konanie smeruje,

má právo na uplatnenie právnych prostriedkov ochrany, medzi ktoré sa zaraďuje primerané zadosťučinenie. Zákon síce presne nevymedzuje konkrétne pravidlá pre určenie primeranosti zadosťučinenia, ale malo by zodpovedať povahe spôsobenej ujmy. Žalobca ďalej popísal skutkový stav, uvedený v žalobe a vo svojich ústnych a písomných podaniach, pričom zdôraznil, že žalovaná si uľahčila začiatky svojho podnikania na úkor žalobcu a využila jeho dobrú povesť, ktorú mal v súvislosti s organizovaním módnych show. Pre činnosť žalobcu ako súťažiteľa vytvorila zábrany, pre ktoré už od roku 1997 v tejto oblasti nepodniká. Trval na uplatnenej výške nároku 200 000,-- Sk ako primeraného zadosťučinenia. Žalobca tiež nesúhlasil s rozhodnutím o náhrade trov konania, pričom uviedol, že mu mali byť priznané vo výške 54 784,-- Sk. Navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

Proti rozsudku podal odvolanie aj žalovaný. Navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť a súčasne si uplatnil náhradu trov konania. Vytýkal súdu, že neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, a to najmä svedecké výpovede bývalých spolupracovníkov žalovanej a žalobcu, ktoré mohli zásadným spôsobom napomôcť k zisteniu skutkového stavu veci (L., Mgr. A.).

Súd prvého stupňa podľa žalovaného dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, aj keď je veľmi obtiažne z rozsudku určiť a preskúmať, z čoho súd pri svojom závere vychádzal, pretože v zdôvodnení rozsudku sa vôbec neuvádza, z akých dôkazov súd vychádzal, aké úvahy ho viedli k takému záveru, a prečo navrhované dôkazy žalovaným nevykonali.

Prvostupňový súd oprel svoje rozhodnutie len o dôkazy, predložené žalobcom. Suma 100 000,-- Sk, ktorá bola určená ako primerané zadosťučinenie, ktorú je žalovaný povinný v zmysle tohto rozsudku žalobcovi uhradiť, bola súdom určená na základe dôkazu, predloženého žalobcom, ktorý bol jeho súkromný odhad zisku, ktorý by mal v prípade, ak by v organizovaných podujatiach pokračoval. Ak zoberieme do úvahy, že posledné podujatie, organizované žalobcom a žalovaným spoločne, skončilo neúspechom a veľkou finančnou stratou, nie je mu zrejmé, o čo sa opieral žalobca v ním predloženom odhade budúcich ziskov. Je faktom, že 3. Košická módna show, na spoluorganizovaní ktorej sa už žalobca z dôvodov uvedených vyššie nezúčastnil, sa pod vedením žalovaného skončila úspechom, avšak z jeho

d'alsieho úspešného podnikania v tejto oblasti nemožno v žiadnom prípade vyvodzovať domnienku, že by rovnako úspešným spôsobom v tomto druhu podnikania pokračoval aj žalobca. Žalobca v celom konaní nedokázal relevantne zdôvodniť výšku sumy, ktorú požadoval ako zadosťučinenie, ktorú opieral len o svoj subjektívny odhad možných budúcich ziskov, bez podloženia relevantnými dôkazmi, ako napr. sponzorskými, reklamnými a inými zmluvami. Súd neopodstatnene tomuto subjektívnemu názoru žalobcu dal neprimeranú dôležitosť, keďže aj na jeho základe žalobcovi priznal 50% ním požadovanej sumy.

Mal za to, že žalovaný v priebehu konania dostatočne preukázal svoj aktívny podiel na organizovaní uvedených akcií a vyvrátil tvrdenie žalobcu o tom, že na organizovaní týchto akcií sa žalovaný žiadnym závažnejším spôsobom nepodieľal a výlučným organizátorom týchto akcií bol žalobca. Práve naopak bolo dostatočne preukázané, že žalovaný vystupoval navonok voči tretím osobám ako organizátor a že bol týmito tretími osobami ako organizátor aj akceptovaný. Išlo najmä o listinné dôkazy z obdobia organizovania 2. Košickej módnjej show, najmä predložené tzv. „sponzorské zmluvy“, ktoré boli uzatvárané medzi agentúrou žalovaného a rôznymi podnikateľskými subjektami, na základe ktorých boli agentúre D., patriacej žalovanému, poskytované finančné prostriedky za účelom propagácie a reklamy pre uvedené spoločnosti na podujatí 2. Košickej módnjej show. Rovnako boli súdu predložené faktúry a výdavkové lístky, týkajúce sa 2. Košickej módnjej show, vystavené agentúrou D. tretím osobám, z ktorých je zrejмый aktívny podiel žalovaného na organizovaní týchto akcií. Na tieto a ďalšie dôkazy nebolo v rozsudku vôbec prihliadané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo veci konal ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., po nariadení pojednávania prejednal vec v napadnutom rozsahu a z uvedených dôvodov podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolania účastníkov nie sú dôvodné. Predmetom konania je žaloba o peňažné plnenie, ktorú žalobca oprel o súťažné právo (§ 44 a § 53 Obchodného zákonníka).

Súd prvého stupňa tejto žalobe v časti o zaplatenie 100 000,-- Sk ako primeraného zadosťučinenia vyhovel na základe § 48 Obchodného zákonníka (jednej zo skutkových podstát nekalej súťaže) a vo zvyšku, t. j. o zaplatenie 100 000,-- Sk žalobu zamietol.

Podľa generálnej klauzuly, obsiahnutej v § 44 ods. 1 Obchodného zákonníka, nekalou súťažou je konanie v hospodárskej súťaži, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi súťaže a je spôsobilé privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo spotrebiteľom. Nekalá súťaž sa zakazuje.

Žalovaný počas odvolacieho konania namietal naplnenie znakov tohto deliktneho konania. Pojmy hospodárska súťaž a súťažiteľ ustanovenia o nekalej súťaži nevymedzujú, preto ich obsah tvorí teória a súdna judikatúra. Súčasná judikatúra súdov sa prikláňa k širšiemu pojatiu týchto pojmov. So zreteľom na vznesené námietky odvolací súd poukazuje na odôvodnenie predchádzajúceho zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu a definíciu, podľa ktorej sa hospodárska súťaž poníma ako proces stretu rôznych záujmov rôznych subjektov v oblasti trhu, na ktorý vstupujú s cieľom získať prospech. Pod dobré mravy súťaže sa zahŕňa konanie, ktoré síce podľa zásad všeobecnej morálky je nezávadné, môže však byť závadné z prísnejšieho hľadiska dobrých mravov súťaže. Merítkom sú mravné názory, obyčaje, zvyklosti, ktoré zachovávajú všetci spravodlivo, poctivo, čestne a svedomito konajúci účastníci súťažného zápasu. Ujma môže byť hmotná aj nehmotná, pričom postačí keď ujma potencionálne hrozí, nemusí nastať.

Nesporným je, že žalobca aj žalovaný organizovali rovnaký druh podujatia pod názvom Košická módná show. Zo zmlúv, založených v spise a výpovedí účastníkov konania vyplýva, že organizátorom prvých dvoch podujatí (1. Košická módná show a 2. Košická módná show) bol žalobca. Podľa výpovede žalovaného po neúspešnej 2. Košickej módnjej show oznámil, že 3. Košickú módnju show bude robiť sám, pričom sa k nemu pridal pán M.. Uvedený ročník organizovali oni dvaja pod záštitou primátora. Žalovaný v organizovaní módných show pokračoval aj v ďalších rokoch s tým, že po zaregistrovaní ochrannej známky Košická módnja show pre žalobcu v roku 2000 boli podujatia organizované pod iným názvom. Žalovaný prevádzkoval rovnaký druh podujatia pod označením Košická módnja show, ktorú ako prvý pod týmto názvom organizoval žalobca, bez súhlasu žalobcu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu užívaním tohto označenia a sčasti aj využitím know how, obsahom ktorého je spôsob organizovania show a kontakt na jednotlivé osoby, žalovaný získal neoprávnenú výhodu oproti iným súťažiteľom, čo je v rozpore s dobrými mravmi súťaže a nielenže bolo schopné, ale aj privodilo ujmu žalobcovi.

Podľa názoru odvolacieho súdu žalovaný svojím konaním naplnil skutkovú podstatu nekalosúťažného konania, upraveného v § 44 Obchodného zákonníka, preto súd prvého stupňa postupoval správne, keď žalobcovi priznal nárok, vyplývajúci z § 53 Obchodného zákonníka, t. j. primerané zadosťučinenie.

V súvislosti s priznanou výškou primeraného zadosťučinenia, voči ktorej sa odvolali obidvaja účastníci, je potrebné uviesť, že nárok na primerané zadosťučinenie je nárokom objektívnym, ktorý nie je viazaný na naplnenie akýchkoľvek subjektívnych podmienok a je kompenzáciou za nevyčísliteľné straty, ktoré postihnutý utrpel. Je vyrovnaním ujmy a určitou sankciou za nekalosúťažné konanie. Primeranosť v peniazoch vyjadreného zadosťučinenia netreba (ani nemožno) preukazovať tak, ako výšku škody alebo bezdôvodné obohatenie. Zadosťučinenie by malo zodpovedať povahe spôsobenej ujmy. V prejednávanej veci zásah do nemateriálnej sféry mal u žalobcu dôsledky v jeho majetkovej sfére, pretože bol nútený upustiť od organizovania Košickej módnjej show. Vzhľadom na vyššie uvedené kritériá odvolací súd považuje výšku primeraného zadosťučinenia, stanovenú súdom, za správnu.

Žalobca sa neuspokojil tiež s rozhodnutím, ktorým súd prvého stupňa, vzhľadom na výsledok v spore, náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov nepriznal.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov právo. Žalobca bol úspešný v 50% sporu (uplatnil si nárok na zaplatenie 200 000,- Sk a súd žalobe vyhovel v sume 100 000,- Sk). Neúspech žalobcu predstavuje presne polovicu, nie je nepatrný a keďže rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku, ani od špeciálnej úvahy súdu, súd prvého stupňa postupoval správne, keď aplikoval ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p. a žiadnemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Na základe vyššie uvedeného skutkového a právneho stavu a po doplnení odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdil podľa § 219 O.s.p.

Odvolanie podali žalobca aj žalovaný. Nakoľko odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil, odvolatelia neboli v odvolacom konaní úspešní a každý z nich je povinný nahradiť úspešnému účastníkovi trovy odvolacieho konania (§ 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Účastníci uplatnený nárok na náhradu trov odvolacieho konania vyčíslili vo svojich písomných podaniach. Žalobca si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia advokátom za úkon právnej služby (podanie odvolania) 6 650,-- Sk plus paušálna náhrada výdavkov 160,-- Sk a náhradu súdneho poplatku za odvolanie 6 000,-- Sk. Odvolacie trovy žalobcu tak predstavujú celkom 12 710,-- Sk. Žalovaný si trovy odvolacieho konania vyčíslil sumou 16 743,-- Sk, ktorá pozostáva z právneho zastúpenia advokátom za jeden úkon právnej služby (účasť na pojednávaní 16.10.2008) 6 650,-- Sk, DPH 19% v sume 1 263,-- Sk, paušálnej náhrady výdavkov 190,-- Sk, náhrady cestovného (Bratislava - Košice a späť osobným autom) 8 640,-- Sk.

P o u ě e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 16. októbra 2008

JUDr. Beata Miničová, v. r.

predsedníčka senátu